

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila [se računa: trisopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Kandidati za državnozborske volitve.

Dne 13. junija se vrši volitev državnih poslancev. Do zdaj so klerikalci imeli vse državnozborske mandate na Kranjskem razven ljubljanskega. Pridobili so jih brez boja. Toda letos bodo napredni volilci stopili organizirani na volišče ter na vsej črti napovedali boj škodljivemu klerikalizmu. Če bo vsak napreden volilec storil svojo dolžnost, tedaj smemo računati na uspehe, ki bodo od leta do leta naraščali. Kandidati narodno-napredne stranke so:

1. Ljubljanska okolica:

Josip Tribuč,

posestnik na Glincah.

2. Radovljica, Kranjska gora in Tržič:

dr. Karl Triller,

odvetnik in deželni poslanec v Ljubljani.

3. Kamnik in Brdo:

dr. Ivan Tavčar,

odvetnik in deželni odbornik v Ljubljani.

4. Vrhnika, Logatec, Idrija in Cerknica:

Ivan Sicherl,

posestnik v Logatcu.

5. Postojna, Senožeče, Ilir. Bistrica, Vipava in Lož:

dr. Fran Novak,

odvetnik in deželni poslanec v Ljubljani.

6. Litija, Višnja gora in Radeče:

Jožef Reisner,

deželni poslanec v Ljubljani.

7. Krško, Kostanjevica, Mokronog in Trebnje:

Adolf Ribnikar,

živinozdravnik v Ljubljani.

8. Velike Lašče, Ribnica, Žužemberk brez občine Smuka, nadalje občine Banjaloka, Fara in Osilnica v sodnem okraju kočevskem:

Fran Višnikar,

deželni poslanec v Ljubljani.

9. Metlika, Novomesto brez občin Poljanica in Črmošnjice, Črnomelj, brez občine Planina:

Peter Majerle,

poses., trg. in mesar v Predgradu pri Starem trgu.

V volilnem okraju Kranj in Škofja Loka kandidira kot samostojen kmetski kandidat:

Franc Demšar,

posestnik v Zalemlogu pri Železnikih.

Torej, kmetovalci — na delo za napredne kandidate!

Pred državnozborskimi volitvami.

Dn 13. junija bo naš kmetovalec s svojim glasovanjem odločil, koga hoče imeti na cesarskem Dunaju za svojega zastopnika. Od tega glasovanja bo odvisna najbližja bodočnost našega kmetovalca. Dolgo vrsto let so našo deželo zastopali na Dunaju pristaši takozvane Slovenske ljudske stranke, ali po domače klerikalne stranke. Ta stranka do zdaj še nikdar ni vprašala našega kmetovalca, ali je s tem ali onim poslancem zadovoljen, temveč mu je kar kratkomalo vsilila kakega popolnoma neznanega človeka. Če pogledamo samo bivšega poslanca Gostinčarja, se moramo čuditi našemu kmetovalcu, da je toliko kratkoviden, da voli takega človeka, ki o potrebah našega kmetovalca prav ničesar ne razume.

In tudi drugi klerikalni poslanci so bili vse prej, nego pravi zastopniki našega kmetkega ljudstva. Naš kmet po večini tega noče uvideti, ker še preveč verjame raznim župnikom in neizkušenim kaplanom, ki se nimajo v politiko prav nič vtikati. Naš kmet, žalibože, še ni prišel do spoznanja, da more kranjski kmetovalec imeti na Dunaju samo takrat dobre zastopnike, če bi jih izvolil iz svoje srede, ali pa take, ki ne iščejo lastnega dobička.

Dokazano je, da naši kmetje zvečinoma niso bili zadovoljni s svojimi dosedanjimi zastopniki, saj je pa tudi resnica, da vsi klerikalni državni poslanci niso dosegli drugega, nego zvišane državne davke. Voditelj klerikalnih državnih poslancev dr. Ivan Šusteršič je v delegacijah glasoval za ogromne vojaške zahteve ter se s tem pokazal kot najhujši sovražnik našega kmetovalca. **Že samo to glasovanje dr. Šusteršičevega zadošča, da naš kmet ne more več zaupati klerikalnim voditeljem.** In popolnoma naravno je, da se je med našim kmetkim ljudstvom pojavilo neka nezadovoljstvo, ki ga pa naš kmet še skriva, ker ima še vedno preveč strahu pred duhovniki in ker misli, da je politika v zvezi z vero.

Povsod se vidi neko gibanje, ki je naperjeno proti klerikalni nadvladi in ki priča, da se hoče naš kmetovalec oprostiti klerikalnega jerobstva ter se postaviti na lastne noge. In ravno državnozborske volitve dajo našemu kmetovalcu najlepšo priliko, da pokaže, kakšno sodbo ima o svojih dosedanjih zastopnikih. S tem, da glasuje zoper klerikalne kandidate, se postavi na lastne noge. Z glasovnico v roki lahko dne 13. junija odloči o usodi klerikalne stranke, obenem pa tudi o svoji lastni usodi. Dne 13. junija lahko naš kmetovalec izpodnese tla onemu mogočnemu dr. Šusteršiču, ki si domišlja, da brez njega ne more živeti slovenski narod.

Zatorej je pa naloga vsakega zavednega kmetovalca, da že zdaj brez preneha-

nja dela za to, da klerikalni kandidati ne bodo izvoljeni. Vsak naš prijatelj in naročnik naj postane v teh dneh delaven agitator za protiklerikalne kandidate. In če bo vsak storil svojo dolžnost, smo prepričani, da klerikalna zmaga ne bo tako slavna, kakor pričakujejo to klerikalci.

Na delo torej! Ne odlašajte! Temveč pojdite od hiše do hiše, od vasi do vasi ter delajte na to, da naš kmetovalec voli protiklerikalno ter se s tem oprosti neznosnega klerikalnega jarma.

Sovražniki argentinskega mesa, škodljivci našega kmeta.

Velikokrat smo že pisali, da uganjajo naši klerikalci nesrečno veleagrarno politiko, ki je dobra za grajščake, barone, grofe ali velika posestva mrtve roke. Za našega kmeta ta politika ni in ni! Danes hočemo izpregovoriti o argentinskem mesu, zoper katerega so tako hudo nastopili poslanci S. L. S. Dokazali bomo, da so tudi v tem vprašanju delali **proti našemu kmetu** in istočasno tudi oškodovali našega meščana.

Resnica je, da je naš kmet moral prodati pred par leti večji del svoje živine mesarjem, ker je vsled suše in slabe letine ni imel s čim krmiti. Resnica je, da naš kmet še danes trpi vsled pomanjkanja živine in da mora, ker nima dovolj živine, prodati krmo za slab denar. Razen tega pa mora še za **drag denar kupovati živino.**

Pojdite na sejne in slišali boste, kako kmetje tožijo vsled drage živine. Kmet od te draginje nima ničesar, ker on nima živine, da bi jo prodajal, pač pa ima škodo, ker je mora drago kupovati. Dobiček od tega, da je danes živina draga, imajo samo veleposestniki, posebno ogrski, češki, poljski in drugi magnatje, ki imajo velikanske črede živine.

Kdor hoče torej danes našemu kmetu pomagati, mora gledati, da si kmet kar najbolj hitro zopet napolni prazne hleve z živino. Čim cenejše bo živino dobil, tem lažje bo to storil.

Kmetu pa se mora tudi omogočiti, da bo teleta doma obdržal in jih porabil za rejo. Tako so presojali današnje stanje **malega kmeta** tudi kmetki poslanci v gornjeavstrijskem deželnem zboru. Zato so tamkaj soglasno sklenili, **zahtevati od vlade, da dovoli uvoz argentinskega mesa** in še carinc odpravi.

Kmetki poslanci na Gorenje Avstrijskem so si stvar tako - le mislili: Če se bo eno ali dve leti uvažalo argentinsko meso, bo šlo med tem časom manj domače živine v meso. Vsled tega ne bodo v teh dveh letih cene živini tako neznansko rasle. — Vsled tega pa bo tudi naš kmet lažje zopet kupil živino, ki jo je moral pred dvema letoma za majhen denar prodati. Ta-

ko bo kmet prišel poprej k svoji živini. Če se bo uvažalo argentinsko meso, tudi ne bodo ljudje tako zahtevali telečjega mesa. Cene teletom bodo padle, kar pa v teh časih **ne bi bilo v škodo našemu kmetu.** Visoke cene pri teletih so tiste, ki zapeljejo živinorejce, da prodajo teleta za meso, mesto da bi jih redili. Na ta način ni mogoče, da bi pri nas bilo kdaj dovolj živine in ni čudno, da se po mestih ljudje vzdigujejo radi velikanskih mesnih cen.

Pridejo pa še druge stvari v poštev. Kdor gre na sejne, vidi, da je na sejmih vedno manj kmetov in vedno več mešetarjev. Eno živinčce gre skozi pet, šest mešetarjskih rok, predno je kupi kmet. Opažati je pa tudi, da začenjajo kmetje opuščati živinorejo in da se obračajo barantaštvu. Vsega tega pa so krive visoke cene pri živini in pa pomanjkanje živine.

Gornjeavstrijski deželni zbor je imel **čisto prav**, da se je potegnil za **uvoz argentinskega mesa**; kajti dognano je, da to ni bilo kmetu v škodo, marveč **na korist.** Obenem pa argentinsko meso pomaga tudi revežem in tistim, ki so navezani na meso kot na vsakdanjo hrano.

So pa še drugi dokazi, ki govore, kako škodljivci kmeta so naši klerikalni poslanci, ki pravijo, da so kmetki zastopniki in prijatelji kmeta. Ako bi se pri nas uvažalo argentinsko meso eno leto, ali dve — toliko časa, da bi prenehalo pomanjkanje živine — bi se ne bilo treba našemu kmetu bati, da bi se **zanesla** v naše zdrave kraje **kuga.** Argentinsko meso je čisto zmuznjeno in neoporekljivo zdravo. Niti najmanjše nevarnosti ni, da bi se z njim človek ali žival okužila. Ker so pa bili naši klerikalci zoper uvoz argentinskega mesa in ker naši mesarji niso dobili doma živine, so jo naročili na **Ogrskem** in v **Bosni.** In kaj je bila posledica tega? **Tisti vagon živine, ki je prišel iz Bosne, je pripeljal seboj tudi kugo.** In vsak človek ve, kako naglo se je po naši deželi raznesla **slinavka**, ali kuga na gobcu in parkljih. Težko je izračunati, koliko tisočakov, morda **stotisočakov** je že napravila ta kuga našemu kmetu škode. Če bi imeli po mestih argentinsko meso, bi žive živine ne uvažali.

Že samo iz vsega danes povedanega je čisto jasno razvidno, da so zopet enkrat naši klerikalni poslanci napravili eno največjih neumnosti, ker so bili in so proti argentinskemu mesu. Dobiček od njihove nesrečne politike imajo le **Ogri, nemški in drugi magnatje, grofi, baroni itd.** Ljudje pa po mestih **stradajo** vsled neznosne draginje mesa; naši kmetje **veliko dražje** kupujejo živino, kakor so jo prodali pred dvema letoma radi suše. Vsled pomanjkanja živine morajo naši kmetje tudi prodajati poceni krmo. Najhujše pa je to, da jih je sedaj še vsled neumne in nesrečne klerikalne politike zadela še ta nesreča, da se je zaensla iz Bosne v naše kraje **kuga**, vsled katere imajo živinorejci nepopisno **škodo.** Večne **zaprtije in ustavljanja sejmov** pa

tudi niso nikomur v korist, marveč samo v škodo.

Našemu ljudstvu se morajo odpreti oči in uvideti mora, da ga ni večjega škodljivca našega kmeta, kot so to klerikalei. **Dne 13. junija mora naš kmet v boj zoper svoje sovražnike in izkoriščevalce, dne 13. junija mora v boj zoper kandidate Stranke Ljudskih Sleparjev!**

Razgled po Kranjskem

r Volilci pozor! Dne 13. junija se mora vsakdo udeležiti volitve. Kdor bi tega ne storil, zapade občutni kazni in bo imel še nepotrebnega pota do gosposke. — Povejte to vsem volilecem!

r Slovenci, podpirajmo se med seboj! Vsak slovenski trgovec, gostilničar, obrtnik, zdravnik, učitelj, duhovnik in sploh vsak Slovenec, lahko neizmerno mnogo stori za okrepitev svojega naroda, ako kupuje in naročuje vse potrebščine v našem slovenskem jeziku ter **le pri slovenskih ali slovanskih podjetjih.** — Počasi, a vendar sigurno se mi Slovenci otrešamo tujega in si ustvarjamo vedno več »svojega«. Z veseljem lahko opazujemo, da nam dandanes še ni treba iskati potrebščin pri tujih, nam sovražnih podjetjih, ampak da nam že slovenska ali slovanska industrija in podjetništvo nudi toliko, kolikor rabimo, če **le hočemo.** — Tudi podjetje Tolstovrške slatine je prišlo pred kratkim v slovenske roke. Kako je bilo treba, da smo se Slovenci tudi na tem polju rešili »tujega«. Dejstvo je, da je naročil za Tolstovrško slatino ogromno, ter da se je pošilja cele vagone po vseh slovenskih pokrajinah. Pošilja se pa tudi v inozemstvo. Podjetje Tolstovrške slatine se je moralo od začetka boriti z velikimi težkočami. Nikakor ni bilo mogoče, takoj od začetka vrelec urediti, kakor bi bilo treba. Zadnji čas se je posrečilo vso napravo izboljšati ter izpopolniti, o čemer priča veliko število v zadnjih dneh došlih pisem, v katerih se ta voda hvali in od gg. zdravnikov priznava kot zdravilna mineralna voda. **Kdor zdaj naroči, bode gotovo zadovoljen.** Vrhutega se pridene k vsakemu zaboju listek, za katerega se plača kateremukoli slovenskemu društvu ali organizaciji 20 vin. v narodne namene. Tudi zaloge, oziroma preprodajalne se bodo sčasoma uredile po vseh slovenskih krajih. Opozorjamo na inserat v današnji številki.

r Sestanek absolventov grmske šole. Na željo, izraženo od raznih strani, se priredi na Grmu tekom letošnjega leta sestanek nekdanjih učencev tega zavoda. Vse potrebne priprave za ta sestanek bo vodil poseben odbor, sestojč iz nekdanjih učencev. Da se dobe potrebni naslovi in da se določijo najprikladnejši čas za ta sestanek, se vabijo že sedaj nekdanji absolventi, da prijavijo svoje naslove in svoje želje glede

sestanka naravnost na ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu.

o Dolenjske novice o

d Državnozbornski kandidat narodno-napredne stranke za krški, kostanjeviški, mokronoški in trebanjski okraj. Izvrševalni odbor narodno - napredne stranke je v smislu dogovora shoda zaupnikov krškega volilnega okraja sklenil, kandidirati v tem okraju gospoda **živinozdravnika Adolfa Ribnikarja**, tržnega nadzornika v Ljubljani. — Može, ki poznajo kandidata osebno ali iz časopisja, so z veseljem pozdravili razglasitev te kandidature. Gospod **Adolf Ribnikar** je eden najdelavnejših, najmarljivejših in najboljših mož v narodno - napredni stranki. Neustrašen je in stvari, ki se je loti, ne opusti preje, dokler ne doseže popolnega uspeha. Po poklicu **živinozdravnik**, je naš kandidat najboljši strokovnjak in veščak v **gospodarskih stvareh.** On pozna potrebe živinorejcev in kmetškega ljudstva tako, kakor bi jih moral poznati vsakdo, ki hoče na deželi kandidirati. Kot ljubljanski **tržni nadzornik** zasluđuje naš kandidat že dolgo let misel, kako bi se zblížalo konsumenta in producenta in iztisnilo obema **škodljivo barantaštvo in prekup.** Kot tržni nadzornik ima naš kandidat izredno veliko poznanja in prilike, da bo kot zastopnik našega okraja posebno gledal na to, da se omogoči našim ljudem **izvoz in prodaja vina in drugih kmetijskih pridelkov.** — Kdor pozna našega kandidata **Adolfa Ribnikarja**, ve, da je **nesebičen, požrtvovalen** in da ima srce za naše ljudstvo. Za naš okraj je prava sreča, če dobi takega moža za poslanca, kot je **Adolf Ribnikar.** Neumorno se bo trudil, da dvigne naš volilni okraj duševno, politično in gospodarsko. Pomogel bo nesrečnejšem, ščitil zatirane, varoval ljudi pred izkoriščevalci. Naš kandidat prireja marljivo shode po našem volilnem okraju in išče prilike, da bi se seznanil z našim ljudstvom in njegovimi težavami. V nedeljo je imel tri shode. Zjutraj v **Mirni**, dopoldne v **Mokronogu**, popoldne v **Tržišču.** V četrtek, na praznik, je imel zopet tri shode. Zjutraj v **Dobrnichah**, dopoldne v **Št. Lovrencu**, popoldne pa na **Čatežu.** Povsod se je njegova **kandidatura z navdušenjem in soglasno sprejela.** — Dne 13. junija bomo vsi volilci našega volilnega okraja oddali svoje glasove našemu kandidatu in napisali na glasovnico:

ADOLF RIBNIKAR,

živinozdravnik v Ljubljani.

d V Št. Rupertu priredi v nedeljo, dne 28. maja ob 11. dopoldne naš kandidat g. živinozdravnik **Adolf Ribnikar** volilen shod pri Frelihu. — Somišljeniki, glejte, da bo udeležba tem večja!

d Župnik Hladnik se ponuja dolenjskim kmetom. To je špas! Župnik Hladnik, ki bi moral ponižno duše pasti in mašo

brati, se vtika v politiko, čeprav pravi Kristus, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta. Nobenega posvetnjaka, nobenega moža niso klerikalei mogli dobiti niti na Dolenjskem, niti v Ljubljani, pa so si zopet morali izposoditi **župnika Hladnika.** Ali veste, dolenjski kmetje, kaj dela z vami župnik na **Mirni**, župnik v **Dobrnichah** in duhovščina drugod. Gospodje vas hočejo, kmetje, čisto pod svoj podplat spraviti. **Župnik Hladnik** je eden izmed tistih, ki dela na to, da bi spet **kmet tlako delal.** Ali veste, dolenjski kmetje, kako je Hladnik že v deželnem zboru delal zoper vas? **Glasoval** je za **električne centrale** na Gorenjskem, ki bi bile danes, ko je dežela že na robu propada, največja **nesreča za celo deželo.** — **Deset milijonov kron** vam bodo naprtili z električnimi centralami, katerih vi še **videli ne boste**, plačevali pa boste zanje, da boste črni. **Hladnik** je glasoval za **10 milijonov novih deželnih dolgov**, od katerih so klerikalei že **naprej 6 milijonov zapravili.** Ali ste vi že dobili od njih en sam krajcar? **Ne! Plačevali pa jih bodete.** Plačala pa bo dežela nazaj mesto 10 milijonov celih **29 milijonov.** Še naših otrok otroci bodo kleli Hladnika in druge klerikalne poslance, ki so spravili deželo v dolgove in nesrečo. Vsak pameten človek, ki noče, da nas bi **davki** spravili na boben, bo volil proti **župniku Hladniku**, ki na Dunaju ne bo drugega delal kot mašo bral in Šusteršiču **prikimaval.** Vse to pa lahko dela tudi doma in kmetom **ne bo treba zanj še namestnika plačevati.** Hladnik je strupen sovražnik **vina in žganja.** On hoče z vsemi silami delati **proti koristim** svojega volilnega okraja. — Kakor vsi klerikalni poslanci, **obeta sedaj kmetom zlate gradove in nebesa.** Čez 6 let pa bodo kmetje uvideli, da jih je Hladnik farbal in slepil. Vsak pameten volilec bo dne 13. junija volil živinozdravnika **Adolfa Ribnikarja** iz Ljubljane, ki je daleč znan kot dober gospodarski veščak in vnet pospeševatelj ljudskih teženj. Klerikalei zadnje **štiri leta** niso v našem okraju **ničesar storili**, četudi so obljubovali **zlate gradove.** Sedaj jim **nič več ne verjamemo in jih ne maramo!** — Kmetje, na noge! Otrešimo se farovškega jarma! Duhovnik naj bere mašo, politiko pa bo delal za nas naš kandidat **Adolf Ribnikar**, živinozdravnik v Ljubljani.

d Št. Janž na Dolenjskem. Vabilo »Domoljubovemu« popotniku Trebnje - Št. Janž. Ker se po Trebanjsko - Šentjaski dolini večkrat klati neki črni vandrovec in svojo šaro odtresa v »Domoljub«, nam je dalo povod, da se obrnemo nanj s prošnjo, naj se zopet nemudoma k nam vrne, ker je zadnjo pot nekaj važnega pozabil poročati. Obenem ga bomo pa tudi podučili, da je prav dobro, da ljudstvo izve vse novice in da se posebno važnejših ne sme izpuščati. Poučiti ga bomo morali prav temeljito, da se ljudje v prihodnje ne bodo več med seboj pritoževali, kako pomanjkljiva in laž-

njiva so njegova poročila. Ko se je zadnjič ta »brihtna« glavica mudila pri nas, je poročala le premestitev organistov. Čudno se nam pa zdi, da je pozabil prinesiti tudi kaj novic iz farovža, kjer jih je toliko, da bi ne vedel kam z njimi, in o teh pa molči kot razvaline gradu Štrasperka. — Nekako pred pol letom sta prišla župnik Iv. Nemančič in kaplanček Ant. Črnugelj v razprtje, baje radi nekih ljubavnih razmer. Iz tega razprtja je pa kmalo nastal pravi pravcati boj za obstanek, ki obstoji v tem, da toži kaplan in nekaj njegovih backov župnika pri škofu, češ, da hodi po gostilnah, kjer so na razpolago napredni časopisi: »Slovenski Dom«, »Slovenski Narod«, »Jutro« itd., da podpira Sokolstvo, Ciril - Metodovo družbo in liberalno požarno brambo, da hodi iz gostiln pijan, da dekleta v župnišču prenočuje in poljubuje itd. Čuje se, da je bil tudi baje naznanjen, da je z njim noseča neka njegova bivša dekla, kar je pa popolnoma laž. Laž je tudi, da bi se on iz naprednih gostiln vračal pijan domov, pač pa vesel, kakor je vedno. Da pa ni dal on še vinarja za Sokolstvo in Ciril - Metodovo družbo, pa garantiramo. Snujočo se požarno brambo pa gotovo vsak razsoden človek smatra za nepristransko društvo v občno korist ljudstva. Če si pa župnik privošči kako zabavo v gostilni, pa žal, v Št. Janžu ne more iti v gostilno, kjer bi ne bilo naprednih časopisov. — Torej za danes le toliko. Ker pa mi ne maramo nobenega hvaliti po nevrednem, še manj pa grajati, povemo samo to-le Črnuglju in njegovim backom: Laž ima kratke noge! in Kristus ni učil svojih apostolov sovražiti se med seboj. Tisti črni sraki, ki stiče po Trebanjsko - Šentjanžki dolini, se pa priporočamo, ko ima tako-le bolj čas, da vse podrobno o tem v »Domoljubu« poroča.

d Iz Št. Jerneja. »Ne hvali dneva pred večerom!« Ta prislovica odmeva osodepolno sedaj našemu župniku Lesjaku po ušesih, ko je bil v tretji instanci obsojen na poravnavo vseh, ne majhnih stroškov. — Res, čudna so pota usode. V št. 8 »Domoljuba« še ponosno svari v proroškem duhu »Domove« dopisnike z zgorajšnjim pregovorom. In danes veljajo iste besede ravno njemu. Na velikonočni ponedeljek nas je osrečil Šentjernejec farovž tudi z ustanovitvijo »čukolade«. Razume se, da je zbran v le - ti sam fantovski »cvet«. Večinoma nedorasli. Zato tudi niso dobili šentjernejskih in gornjevrhpoljskih fantov med - se, kajti ti so preponosni in samozavestni, da bi se mešali v tako družbo. Le-ti so pač odrasli čukarski omejenosti. Povedati moramo pri tej priliki, da imajo že tudi svoj dom. To je veliko poslopje, sezidano s posojilniškim denarjem. Zato tudi zahtevajo nekateri odborniki, naj bi se imenoval »posojilniški dom«, a župnik je naročil napis »društveni dom«, kjer se bo torej valila in kojila sama čukarija vseh pasem. Lahko je namreč ustanavljati na-

šemu župniku klerikalna društva, zidati lepe in velike hiše, ko ima posojilnico čisto v svojih rokah in je on neomejeni gospodar v nji. Čuditi se moramo le toliko lahkomišelnosti in brezbržnosti odbornikov, da mirno gledajo, kako župnik samovlastno gospodari z ljudskim denarjem ter ga uporablja za zgolj strankarsko politične namene. Saj bodo vendar odborniki morali dajati odgovor ljudstvu od denarja. Župnik bode tako prej ali slej stisnil rep. Če ne poprej, pa kadar ga bo moral. In sedaj premislimo še toliko duhovsko predrznost. V nedeljo, dne 21. maja je imel shod v tem domu njihov državnozborski kandidat Hladnik. Prišlo je na ta shod tudi nekaj šentjernejskih fantov. In pri tej priliki začne neko tukajšno blede kaplane na sirov način poditi in tirati ven ven nekega poštenega fanta, sina tukajšnjega boljšega in uglednega posestnika. In le mirni krvi tega treznega fanta se ima kaplan zahvaliti, da mu ni treba uravnati svojega rojstva kosti doma v postelji. Menda imajo domačini še vendar toliko pravice prestopiti prah hiše, iz katerih žuljev je bila sezidana, kakor kak kaplan. Seveda tako lep mir, kakršen je do sedaj vladal pri nas, je žalibog s čukarijo pregnan. In temu se imamo zahvaliti tukajšnji duhovščini. Sedaj jim bodo nabavili orodje, instrumente za godbo in seveda gotovo tudi njihovo »uniformo«, ker čuk je navadno suh kakor cerkvena miš. Od kod bo šel ves ta denar, kdo zna? Sedaj ima posojilnica že tri velike hiše v Šent Jerneju, katere vse pa ji stojijo prazne in zastonj. Imenitno gospodarstvo, kaj? Obe - ta se nam celo sodnija, če se bodo hoteli Šentjernežani pravočasno in primerno pobrigati za njo. A župnik, kateri bi imel zaradi svojih praznih hiš dovolj vzroka, da bi se ta misel uresničila, ostrasil je pri občinski seji svoje bistroumne glavice prav na lisjaški način, da so se protivili. Seveda župnik ne bi rad imel, da pride kaj boljšega sveta v kraj. Saj se poznamo. — Omeniti moram še naš »Novi Lurd«, kateri pa je prišel pri naši duhovščini čisto ob veljavo. Gospod župnik govori le še o lurdskih burkah, dasi je vodil sam velikansko procesijo pri začetku in v duhovski obleki pri ustanovitvi teh burk. In bivši tukajšnji kaplan Polde obnašal se je takrat tako, kakor bi bil prišel ob pamet. Reči moram, da je ta »Lurd« povzročil in še dela pri nas toliko pohujšanja, več nego vsi šentjernejski liberalci in brezverci skupaj. Ravno sedaj zbira župnik romarje skupaj, katere povede 27. t. m. na Brezje. To se pravi vendar dajati naši lurški Materi Božji popolno nezaupnico. Ljudstvo pa seveda, ki je v verskih rečeh bolj dosledno, že pridno roma v naš »Novi Lurd«.

d Iz Vač. Ta teden je bil križev. Ker vsled deževnega vremena nismo mogli delati na polju, zato smo se udeleževali običajnih križevih procesij. Mislili smo, da nam bo kaplan Majdič pojasnjeval pomen

teh procesij itd., toda motili smo se. V Gori je brenkal, kakor navadno, na politično struno ter tarnal, da se ljudje premalo brigajo za shode in predavanja ljubljanskih govornikov, kateri hodijo sleherni nedeljo na Vače v kaplanijo vezat klerikalne otrobe. Na dan sv. Marka je bila tudi procesija za odvrnjenje živinske kuge v Širokoset. Tudi ta dan mu ni sovražna in nasprotujoča žilica dala miru, zato je pozabil na sv. Marka kugo in drugo, ter vzel za predmet pridige napredne fante, nad katere je bruhal gorečo lavo in žveplo. Veliko se peha in trudi, toda njegov uspeh je jalov, tudi nekdanji zvesti poslušneži ga več ne ubogajo, ker si mislijo, kdor veliko kriči in govori, tudi veliko laže. Vsi klerikalni govorniki in poslanci, in naj jih povabi za vsako nedeljo sedem, ne bodo Majdiča dovedli do zaželjenega cilja, da bi našo občino vladal on in njegovih par kostrunov. Časi se izpreminjajo, pa se tudi človeški nazori. Ljudstvo dan za dnem vedno bolj spoznava, da klerikalci poznajo le besedo daj, nikdar pa ne vzemi. Zato je začelo misliti po svoji pameti in ne, kar bi mu narekovali klerikalni kričarji, ki imajo polna usta samih obljub, da bi pa kmetu v resnici kaj koristili, na to niti ne mislijo. Kaplan Majdič naj bi se držal svojega poklica, pa bi v naši fari užival več spoštovanja, ker pa vedno le hujska in sitnari, zato mu gre čedalje bolj po rakovo.

d Vač. Za časa bivanja gosp. nadučitelja Janka Blaganje na Vačah, se je kaplan Majdič noč in dan ukvarjal z ovadbami na deželni šolski svet, tako da je končno dosegel premestitev nadučitelja z Vač v Dole. Gospod nadučitelj se je tedaj moral seliti v najhujšem mrazu in na s snegom zameteni poti. Da svojega pohoštva ni mogel znesti v tako oddaljen kraj na lastni rami, se razume samo ob sebi. Primoran je bil tedaj naprositi voznike, kateri so to nelahko delo prevzeli. Ker pa do danes t. j. po preteku pol leta še noben voznik ni dobil za to preselitev trdo zasluženega plačila, bi želeli, naj se za blagor svoje fare goreči Majdič tudi sedaj potruji in napravi na visoki deželni šolski svet prošnjo, da dobimo izplačano, kar smo pošteno zaslužili. Ako je deželni šolski svet pripravljen vsled kapric kakega naprednemu učitelstvu sovražnega kaplana, premeščati učitelje, mora biti tudi pripravljen, tozadevne stroške poravnati. — Torej kaplan Majdič, na delo!

Prizadeti.

d V Tržišču je imel krasno obiskan volilni shod našega okraja državnozborski kandidat Adolf Ribnikar. Shodu je predsedoval občinski odbornik Okoren. Z zanimanjem in veseljem so poslušalci sledili govornikovim izvajanjem in končno vsi izjavili, da bodo volili živinozdravnika Adolfa Ribnikarja, ki ga priporočajo najboljši možje v okraju. Tudi pa so vsi izjavili, da bodo šli proti Hladniku, ki ga priporoča še za ušesi mokri kaplan, ki je prišel na shod po stolu skakat in kazat kakšen bi ne smel biti Kri-

LISTEK

Proti vsemu.

Češki spisal Al. Jirasek.

Prvi del.

(Dalje.)

XI.

Prošt je ostal s cerkovnikom sam v veži. Grobna tišina je vladala vsenaokrog. Družina se je bila po odhodu obeh plemičev razpršila. Gospa Zdena se ni prikazala v hiši. Nekaj časa je prošt čakal, potem se je podal v izbo in prinesel cerkovniku kruh, ki je ostal na mizi, ter mu dal piti vode iz posode, iz katere je bil pil mleko, ker druge posode ni našel nikjer. Od lakote napol mrtvi starec je začel jesti in se je čutil nekoliko pomirjenega vsled miru, ki je vladal v hiši. Klub temu pa ga je vznemirjal vsak glas in vsak hrup in je izpraševal prošta. Ta je zdaj pa zdaj odprl vrata v kamrico in se je prepričal, da mlada redovnica sladko spi.

Potem je šel k durmi v vežo, da se ozre po dvorišču. Na pragu v polni solnčni luči je mirno spal hišni pes. Pri ograji pod omahovljeno streho se je kopala perutnina v pepelu. Čez dvorišče v svetlem zraku so se blestele perutnice belega goloba in v lipovih vejah se je glasilo ptičje petje. Mir vsenaokrog.

Prošt se je oziral po ljudeh, pa ni videl nikogar. Dvorišče je bilo kakor izumrlo. Kam neki je izginila mlada gospa?

Stopil je ven in prekoračil dvorišče do vrat, skozi katera je oprezno pogledal v vas. Tu je videl, da so stali pred raznimi vrtni ljudje in se živo pogovarjali.

Ko se je vrnil zopet v hišo, ni našel več cerkovnika v veži. Bil je v kamrici in je stal ob postelji redovnice, ki se je bila ravnokar zbudila. Trudil se je, da jo pomiri kolikor mu je bilo to mogoče. Sedaj mu je pri tem pomagal tudi prošt, kateremu je bilo zelo ljubo, da je deklica postala živahnejša in ni bila več tako topa kakor poprej.

Tu je zagledal skozi malo okence gospo Zdeno, ki se je izprehajala zamišljena po vrtu pod evetočim sadnim drevjem.

Bila je zelo nemirna in razburjena. Njene misli so bile v Bukovskem; vstajalo ji je vprašanje, kaj se pač tam sedaj godi, kateri duhovniki so tam, kako misli sedaj njen oče in ali se morda vendar odloči . . .

Taborski bratje, tako si je mislila, so edini, ki se protivijo zasmehovanju, obrekovanju, zatajevanju in zaničevanju vsake božje resnice in se upirajo hudobnosti Antikrista. Pogosto, v samotnosti svoje kamrice je molila, iskala in prosila boga, da naj jim podeli zmago. Vedno se je spominjala plamtečih besed mladega propovednika Jana Bydlinskega, ki jih je govoril na zadnjem shodu. Pozval je vse žene, omožene in samske, da naj molijo kakor Indith in Esther k bogu, da reši njih ljudstvo.

Na njega se je spomnila tudi sedaj in se je vprašala, če je morda v Bukovskem. Bilo je pred letom dni ob tem času, ko ga je prvič videla pri Behinu ob gori Tabor. Tudi takrat je stalo drevje v cvetu. Slišala ga je propovedovati in je bila tako ganjena od njegovih ognjevitih besed, da je bila pri vseh drugih skupščinah v Taborski ravnini, kjer je govoril on. Poslušala ga je vsa zamaknjena in ni mogla odtrgati očesa od njega. Na njega je mislila tudi, ko se je vračala domov in se v svojem sreč veselila, da ga sliši še prihodnjič, ko pojde zopet na shod skozi gozd in široka polja, ob robu vlažnih, vedno zelenih močvirij, prepreženih z belo konjsko smrtjo, nad katerimi so se zibali beli galebi.

Ko je prišla zima v deželo in so ponehali shodi, se ga je spominjala na malem posestvu, v svoji kamrici v tihotnem somraku in v nočni samoti. Mislila je na lepe izlete in na romanja, na shode pod milim nebom, in je pri tem pogosto, prav pogosto, pozabila na začeto molitev. Gospa Zdena je pozabila na

besede, ki jih je nekoč izpregovoril mojster Hus, da je dobro za človeka, če se varuje pred temo, pred samostojnostjo in posebno pred tesnobo. Če najde zlodej samotnega človeka, potm kaj kmalu in kaj pridno meče po njem svoje mreže. Iz srca prihajajo tudi zl misli, pohotnost, umor, zakonolomstvo in razuzdanost, — iz srca in njega volje — —

Proti koncu zime je dospela v Gvozdnost vest, da so duhovniki z Ustja zavzeli mesto Ustje. Ko so imenovali med duhovniki tudi Jana Bidlinskega, so gospe Zdeni zardela blede lica in v njenih očeh je zablestela radost in navdušenje. Potem je slišala, da so Ustje pokončali in da so ustanovili novo mesto, v katerem velja nov red in nova postava, in da vabijo tja vse, ki se hočejo rešiti v teh časih pogina in stiske. Ta vest jo je vabila z neodoljivo silo — in pogosto jo je prevzelo nepremagljivo hrepenenje po mestu, po novem življenju v bratski slogi in ljubezni, kjer bodo dvignili novo cerkev do bleska in luči, kakor prvotno sveto cerkev. Zaraditega se je vedno bolj pogosto jokala iz vznemirjenja in je bila v svojem sreč nevoljna, da njen oče ni hotel slišati ničesar v preselitvi.

Tudi sedaj je mislila na Taborite in njih mesto. Spomnila se je duhovnika Bidlinskega, spomnila se ga je v istem trenutku, ko se je vrnil kmet in stopil v vežo, prinašajoč vest o bratih. Pod lipo in pod evetočimi drevesi je premišljevala, kakšno vest pač ji prinese kmet, ki ga je bila odposlala. Srašno dolgo se ji je zdelo, da ga ni nazaj. Ozrla se je proti nebu. Solnce je stalo že visoko. Morda sel že prihaja, morda je že v hiši in čaka . . .

Hitro se je obrnila in stopila na dvorišče. Sel še ni bil tu. Tudi stari Juri, ovčar, ki je imel bolečo nogo in je ostal sam na dvoru izmed cele družine, ni vedel ničesar o njem. Sedel je na nekem tramu v bližini šupe. Izpraševala ga je, kje so drugi, in je izvedela, da so bili pohiteli v vas, da tam izvedo novice in slišijo, kaj se godi v Bukovskem; Marjeta in Ana sta gotovo šle v Bukovsko, govorili sta namreč, da hočeta slišati taborske duhovnike. Gospa Zdena pa že ni več poslušala gostobesednega starca, ki je držal bolečo nogo v solnec.

Hitro je stopila v hišo. V veži ji je prišel prošt nasproti. Opazoval je iz kamrice, kako je zapustila sadni vrt in jo je hotel srečati v veži. Gospa Zdena po vsem, kar je bila izkusila in kar ji je polnilo dušo ni rada videla duhovnega gosta v hiši. Sedaj pa ji je bil še manj dobrodošel. Na njenem obrazu ni bilo prijaznosti, ko jo je nagovoril in zaprosil za voz, ker je redovnici že boljše. Odvrnila mu je, da mu ne bodo delali ovir, če se hoče odpeljati, vendar pa da zunaj dvorca ne more storiti ničesar za njegovo varstvo in za varstvo njegovega spremstva. Če pa hoče ostati, jim je na razpolago hrana, mleko in meso. In pokazala je na shrambo. Vse to je rekla z mrzlim glasom in odšla v izbo.

Razdražen in presenečen je gledal prošt za noj. Takoj nato je videl, kako je gospa Zdena zapustila sobo s torbico ob pasu in s plaščem okrog ramen. Bila je videti zelo nestrpna, potem pa je, kakor da se je odločila, korakala proti izhodu. Niti na dvorišču se ni ozrla. Ubrala je pot naravnost proti Bukovskem.

Ko je videl prošt, da je sam z ovčarjem, je zaklenil vrata na dvorišče. Iz šupe je potegnil s cerkovnikom najlažji voz in nastlal po njem slame. Ovčar, ki si ga je s par groši podkupil, je pomagal, kolikor je mogel. Na proštovo povelje je prinesel potrebno jermenje in je bil pripravljen konje vpreči. Med tem j nosil cerkovnik redovnici mleka in kruha in jo je tolažil; sedaj se lahko pelje v vozu, in če le vztraja, bo še vse dobro. Marta se je čutila boljše, mrzlica je ponehala, samo močno slaba je še bila. Vendar je z medlim glasom zatrjevala, da se lahko pelje in da bo v vozu že šlo. Od tod jo je gnal strah in želja, da bi bila že pri stricu v Pribenicah.

Med urejevanjem voza in konjev je prošt hodil večkrat k stranskim vratom, da pogleda v vas. Delj si ni upal.

(Dalje prihodnjič.)

Pijte samo Tolstevrško slatino

ki se dobi dosedaj na Kranjskem pri sledečih preprodajalcih:

Preprodajalci se naj oglašajo!
F. Kutin, Postojna
V. Bon, Raka pri Krškem
P. Dolenc, Kranj
Brata Kobe, Novo mesto
F. Hafner, Lesce,
Kmetško društvo, Srednja vas
I. Gerbec, Studenec-Ig
Simončič, Ljubljana
Mencinger, Ljubljana
A. Šarabon, Ljubljana
F. Stergulec, Cerknica
Fr. Fajdiga, Sodražica
Gospodarsko društvo, Sodražica
A. Domicelj, Zagorje Kras
F. Gerbec, Vrabče
Koželj, Mokronog

T. Repouš, Št. Janž
K. Kumer, Kamnik
Berjak & Šober, Ljubljana
A. Rus, Ljubljana, Mar. Ter. ces.
I. Tomšič, Il. Bistrica
Benčina, Staritrč-Rakek
Franjo Lah, Lož pri Rakeku
T. Dolenc in Debelak, Škofjaloka
Korbar, Zagorje
Lekarna, Bled
Naročila sprejema tudi potnik g.
Fr. Remic, Ljubljana
all pa
Tolstevrška slatina,
pošta Guštanj, Koroško.

Sprejmejo se še založniki!

Slovenoi! Svoji k svojim! Kupujte, naročajte, zahtevajte, ponudite in pijte samo Tolstevrško slatino, ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna osvežujoča kislá voda.

Najboljše ameriške kosilne stroje

kakor tudi mlatilnice in sploh vse potrebščine za poljedelstvo v veliki izberi priporočata po

nizki ceni
Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

trgovina z železnino in zaloga strojev, Ljubljana, Dunajska cesta 16.
Slovenski ceniki brezplačno. Nad 200 strojev v zalogi!

Advokat dr. Janko Žirovnik

je otvoril z 8. majem t. l.

svojo lastno pisarno

v Ljubljani, Šelenburgova ulica, šteč. 7, II. nadstropje.
(nasproti glavne pošte; hotel pri Maliču.)

58

Posojilnica in hranilnica v Moravčah

obrestuje hranilne vloge po

4.75 %

in daje posojila po

6 %

Urađuje v lastnem „Zadružnem domu“ vsako nedeljo od 1 do 5 in vsako sredo od 4 do 6 ure. 51

Svoj izdelek **ostro žgane**

strojne zidne in zarezane strešne

priporočá

J. KNEZ V LJUBLJANI.

opeke

prve vrste

Sprejme tudi zastopnike za razprodajo zarezanih strešnikov.

Ustanovljena leta 1831.

Ustanovljena leta 1831.

Največja zavarovalnica avstro-ogrské države

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg, Sv. Petra cesta št. 2, v lastni hiši.

Zavaruje zoper požar na poslopijih, pohištvu in blagu, tatinski vlom, škode vsled prevažanja, poškodbo zrcal in zvonov. — Na življenje in za doto v vseh mogočih sestavah. — Tekom leta 1909. zavarovalo se je 17.230 oseb za kapital na 143 milijonov kron na življenje. — Družba je izplačala za škode nad 977 milijonov kron. — Premoženje družbe znaša nad 366 milijonov kron.

21-26

Cementne cevi v
vseh merah, bar-
vaste plošče za
tlak, cementna
opeka i. t. d.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp., Ljubljana

Pisarna, delavnice in skladišča na Tržaški cesti. Telefon št. 296.

Stopnice, okviri za
vrata (bangerji),
korita, nagrobni
spomeniki, stebri,
balkoni i. t. d.

JULIJ MEINL

veležgalnica kave

v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7.

*Julija Meinla kavna
zmes je najfinejša, kar
kave sploh pride na trg.
Kupite enkrat za
poizkušnjo!*

111 27

Ustanovljeno 1832.

Priznane najboljšie

oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann .i. Ljubljana

6 prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki se dobe brezplačno.

Valjčni mlin v Domžalah

I. BONČAR, Ljubljana

Centralna pisarna in skladišče: Vegova ul. 6.

Telefon interurb. št. 129.

Telefon interurb. št. 129.

Priporočia pšenično moko izvrstne kakovosti
kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v
Gorici: Peter Gruden &
Comp., Stolni trg št. 9.

Zastopstvo za Trst z okoli-
co, Dalmacijo in Furlanijo:
L. Ungar, Trst, pošt. predal

3

MILKO KRAPES

Ljubljana, Jurčičev trg.

Največja razpošiljevalnica ur, zlatnine in srebrnine.

Najboljše stenske in žepne ure! Velika izbira — najnižje cene! Zahtevajte cenik!
Največja zaloga zlatih in srebrnih verižic za moške in ženske.
Poročni prstani, zvezdice, broške, uhani, murčki, zapestnice.

Vse po najnižji ceni.

Razpošilja se na vse strani sveta. Če blago ne ugaja, se vzame nazaj. Zahtevajte cenike!

Prporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO!

iz EDINE slovenske tovarne v Ljubljani.

Najbolj varno naložen denar!

Denarnega prometa do 31. dec. 1910
nad 564 milijonov kron.

Stanje hranilnih vlog
nad 40 milijonov kron.

Rezervni zaklad nad
1,200.000 kron.

Največja slovenska hranilnica!

Za varčevanje ima vpeljane lične
domače hranilnike,

v podporo slovenskih trgovcev in
obrtnikov pa

Kreditno društvo.

Posoja na zemljišča po 5 % in proti po-
plačevanju dolga po najmanj 1/4 %. Dolžnik
pa more svoj dolg poplačati tudi poprej,
ako hoče. Posoja se tudi na menice in
vrednostne papirje.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, v Prešernovi ulici št. 3

sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po

4 1/4 %

brez odbitka. Nevzdignjene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar. — Denar in knjižice se lahko pošiljajo po pošti. — Za varnost vloženega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davčno močjo. **Izguba vloženega denarja je nemogoča**, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. dež. vladi, **izključena vsaka špekulacija** z vloženim denarjem.

Tvorniška
znamka

I K O

Največja zaloga zlatnine in srebrnine.

Lastna tovarna ur v Švici.

Tvorniška
znamka

I K O

H. SUTTNER

Mestni trg Ljubljana · Sv. Petra cesta

Zahtevajte

NOVI CENIK,

ki je ravno
sedaj izšel

zastonj in poštnine prosto.

